Ministerie van Asiel en Migratie

t.a.v. De Minister van Asiel en Migratie

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Voortgang aanpak overlastgevende asielzoekers

Datum
24 oktober 2024

Onze referentie
5620221

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

Periodieke voortgangsbrief met betrekking tot de aanpak van overlastgevende en criminele asielzoekers.
Tevens beleidsreactie op het WODC-rapport naar incidenten en misdrijven van asielzoekers. Dit rapport is op 26 juni jl. door uw voorganger aangeboden aan beide Kamers waarbij is besloten om de beleidsreactie hierop over te laten aan het volgende kabinet.[1]

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met het versturen van deze brief naar de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

3.1 Voortgang maatregelen aanpak overlast

- Met landelijke en lokale maatregelen bundelen het Rijk en gemeenten hun krachten om tot een gezamenlijke aanpak van overlast te komen. De nationale aanpak is te onderscheiden in vier pijlers: snel beslissen in de asielprocedure, maatwerk bieden in de opvang, lik-op-stuk beleid toepassen in de openbare ruimte en inzetten op terugkeer. Effectieve maatregelen om overlast te voorkomen en bestrijden worden geïntensiveerd.

- Parallel aan het intensiveren van effectieve maatregelen, worden de maatregelen uit het Hoofdlijnenakkoord en het Regeerprogramma ten aanzien van sneller vertrek, het eerder vervallen verklaren van de verblijfstitel en het uitbreiden van de ongewenstverklaring uitgewerkt. Hierover wordt u separaat in de DJ-lijn geïnformeerd.

3.2 Beleidsreactie op het WODC-rapport

- Met de versterking van de nationale aanpak en de verdere uitwerking van het Regeerprogramma, is alle inzet erop gericht om overlast en criminaliteit van asielzoekers maximaal aan te pakken.

[1] Kamerstukken, vergaderjaar 2023-2024, 19637, nr. 3266

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
24 oktober 2024

Onze referentie
5620221

- Van de 98.370 unieke vreemdelingen die in 2023 op een COA-locatie of crisisnoodopvanglocatie verbleven, is een beperkt deel betrokken geweest bij een incident of verdacht van een misdrijf (respectievelijk 9% en 3%).
- Zowel ten aanzien van incidenten als misdrijven geldt dat mannen tussen de 18 en 29 jaar oververtegenwoordigd zijn.
- Bij ongeveer een derde van de incidenten zijn alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) betrokken, terwijl 6% van de gemiddelde bezetting in 2023 voor rekening van amv-locaties kwam. Dat is volgens WODC deels te verklaren omdat op amv-locaties strengere controle en toezicht plaatsvindt en incidentenregistratie daarom hoger is.
- Verdachten van misdrijven: in 2023 legde de politie 6.805 registraties van verdachten vast waarbij de verdachte op het moment van het plegen van het misdrijf op een COA- of CNO-locatie verbleef.
- Het meest voorkomende type misdrijf waar COA-bewoners van verdacht worden, is vermogensmisdrijven (74%).

4. Toelichting

4.1. Politieke context

In het regeerprogramma is vastgelegd dat zowel middels structurele hervormingen als een lik-op-stukaanpak de overlast van asielzoekers strenger wordt aangepakt. Startpunt voor de uitvoering voor het asielhervormingspakket is dat asielverzoeken van asielzoekers met kansarme aanvragen en overlastgevers die al in Nederland zijn zo snel mogelijk worden behandeld. Bij afwijzing moeten zij, indien nodig gedwongen, terugkeren naar het land van herkomst.
Ten aanzien van de lik-op-stukaanpak geldt dat overlastgevende asielzoekers zoveel als mogelijk uit reguliere opvanglocaties worden gehouden. Zij worden direct overgeplaatst naar een vrijheidsbeperkende locatie; afhankelijk van de zwaarte van de overlast in een handhavings- en toezicht of procesbeschikbaarheidslocatie. Daarnaast wordt speciale aandacht gegeven aan de veiligheid van kinderen, vrouwen en asielzoekers met een lhbtiq+ en/of christelijke achtergrond in aanmeld- en opvanglocaties.
In het regeerprogramma is ook vastgelegd dat de glijdende schaal verder wordt aangepast, de ongewenstverklaring wordt uitgebreid en de lat voor verblijfsrechtelijke consequenties wordt verlaagd. Hierdoor kunnen vergunningen van criminele vreemdelingen worden ingetrokken en kunnen zij worden uitgezet. Deze maatregelen worden momenteel met de uitvoering onderzocht en uitgewerkt.

In de brief gaat u in op de eerdere toezegging van staatssecretaris Van den Burg aan het lid Brekelmans (VVD) tijdens het Tweeminutendebat Vreemdelingen- en asielbeleid van 26 maart jl. de huidige gegevens die in de systemen zitten maximaal te gebruiken om de aanvragen van asielzoekers zo snel mogelijk te behandelen en eventueel een aanvraag voor een asielvergunning af te wijzen.

Tevens komt u met deze brief tegemoet aan de eerdere toezegging van staatssecretaris Van den Burg dat er voldoende capaciteit komt voor het handhaven van de openbare orde in Budel (T03854).

4.2. Krachtenveld

De brief is afgestemd met DGP&V, DGRR, COA, IND, DT&V, Avim, OM, Nidos, en de ketenmariniers.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
24 oktober 2024

Onze referentie
5620221

4.3. Communicatie
Geen nieuwsbericht is voorzien, ten aanzien van de Incidentenmonitor is ten tijde van de openbaarmaking hiervan juni jl. reeds een woordvoeringslijn opgesteld en gedeeld met ketenpartners.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting
De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.